

Asia

Komission kokoonpano; Euroopan parlamenttiin siirtyvien komission jäsenten korvaaminen uusilla jäsenillä komission jäljellä olevaksi toimikaudeksi

Kokous

Neuvoston yksinkertaistettu kirjallinen menettely 08.07.2019 - 10.07.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Virolainen Andrus Ansip ja romanialainen Corina Cretu ovat eronneet tehtävistään Euroopan komission jäseninä ja ottaneet 2.7.2019 vastaan paikat Euroopan parlamentissa.

Komissio teki 2.7.2019 ehdotuksen, jonka mukaan Viron ja Romanian komissaaripaikat olisi jätetty täyttämättä, koska komission toimikausi päättyy 31.10.2019. Paikkojen täyttämättä jättäminen olisi edellyttänyt neuvoston yksimielistä päätöstä. Komission ehdotus ei saanut kannatusta. Neuvosto hylkäsi sen 8.7.2019 tekemällä kielteisen päätöksen neuvoston ns. A-kohtana.

Viro on esittänyt Ansipin seuraajaksi Kadri Simsonia ja Romania Cretun seuraajaksi Ioan Mircea Pascua. Neuvoston on tarkoitus päättää kirjallisessa menettelyssä Euroopan parlamentin kuulemisen käynnistämisestä heidän ehdokkuuksistaan. Parlamentin annettua lausunnon ja komission puheenjohtajan esitettyä suostumuksensa neuvosto tekee lopulliset nimityspäätökset kirjallisessa menettelyssä.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä Kadri Simsonin (Viro) ja Ioan Mircea Pascun (Romania) nimittämisen Euroopan komission jäseniksi komission jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

On tärkeää, että Viron ja Romanian komissaarien nimittämismenettelyt saatetaan päätökseen mahdollisimman nopeasti. Ajan, jolloin komissiossa ei ole tiettyä kansalaisuutta olevaa jäsentä, tulisi jäädä mahdollisimman lyhyeksi. Suomen pitkäaikainen kanta on, että komissiossa tulee olla jäsen kustakin jäsenvaltiosta.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komission jäsenistä viisi valittiin 23.–26.5.2019 järjestetyissä Euroopan parlamentin vaaleissa parlamenttiin viisivuotiskaudelle 2019–2024.

Komission ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimiva Alankomaiden komissaari Timmermans, Bulgarian komissaari Gabriel ja Latvian komissaari Dombrovskis eivät ottaneet parlamenttipaikkoja vastaan.

Komission varapuheenjohtajana toiminut Ansip ja Maltan komissaari Cretu ottivat parlamenttipaikat vastaan. Ansip on vastannut digitaalisista sisämarkkinoista ja Cretu aluepolitiikasta.

Viron hallitus on esittänyt Ansipin seuraajaksi ja myös 1.11.2019 toimikautensa aloittavan komission jäseneksi Kadri Simsonia. Simson on entinen talous- ja infrastruktuuriministeri. Romanian hallitus on esittänyt Cretun seuraajaksi Ioan Mircea Pascua. Hän on toiminut Euroopan parlamentin jäsenenä vuodesta 2007 alkaen ja on myös entinen puolustusministeri.

Nykyisen komission toimikausi päättyy 31.10.2019. Neuvosto nimittää eronneen komission jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen, jolla on sama kansalaisuus. Komission jäsenet valitaan heidän yleisen pätevyytensä ja Euroopan asiaan sitoutumisensa perusteella henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton. Tehtäviään hoitaessaan komission jäsenet eivät saa pyytää eivätkä ottaa ohjeita miltään hallitukselta, toimielimeltä, elimeltä tai laitokselta. He pidättyvät kaikesta, mikä on ristiriidassa heidän velvollisuuksiensa ja tehtäviensä hoitamisen kanssa.

Komission jäsenten nimittämismenettely on monivaiheinen. Jäsenvaltion nimettyä ehdokkaansa komission jäseneksi tieto asiasta välitetään neuvostolle ja komission puheenjohtajalle. Komission puheenjohtaja ilmaisee tukensa ehdokkuudelle. Neuvosto tekee yksinkertaistetulla kirjallisella menettelyllä päätöksen Euroopan parlamentin kuulemisesta. Parlamentin kuulemisen yksityiskohtia ja aikataulua ei ole vielä vahvistettu. Kuulemisen jälkeen neuvosto nimittää määräenemmistöllä yhteisymmärryksessä komission puheenjohtajan kanssa komission jäsenen komission jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Neuvosto tekee päätöksensä käytännössä kirjallisessa menettelyssä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU 17 artiklassa määrätään komission kokoonpanosta ja toimikaudesta sekä komission jäsenten kelpoisuusehdoista.

SEUT 246 artiklassa määrätään uuden komission jäsenen nimittämisestä eronneen jäsenen tilalle. Menettely on kuvattu yllä. Neuvosto tekee päätöksensä ns. vahvistetulla määräenemmistöllä (72 %:n jäsenvaltiokynnys tavanomaisen 55%:n jäsenvaltiokynnyksen sijaan).

Ks. myös SEUT 246 artiklan 3 kohta, jonka mukaan neuvosto voi päättää komission puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti, ettei eronneen jäsenen tilalle nimitetä uutta jäsentä etenkin, jos jäsenen jäljellä oleva toimikausi on lyhyt.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Jäsen ehdokkaiden kuulemista koskevan päätöksen tekee Euroopan parlamentin puhemiehestä ja poliittisten ryhmien puheenjohtajista muodostuva puheenjohtajakokous.

On odotettavissa, että komission puheenjohtaja osoittaisi Viron ja Romanian uusille komissaareille samat tehtävät kuin heidän edeltäjilleen. Näin ollen Simsonia kuulisi

IMCO-valiokunta (sisämarkkinat ja kuluttajansuoja) ja Pascua REGI-valiokunta (aluekehitys). Valiokuntakuulemisten odotetaan tapahtuvan 12.-16.7.2019 välisenä aikana. Tällöin Euroopan parlamentti voisi äänestää ehdokkaita koskevista lausunnoista 18.7.2019 pidettävässä täysistunnossa. Mikäli tässä aikataulussa ei pysytä, lykkääntyy nimitysasiasyyskuun puoliväliin.

Euroopan parlamentin ja komission välisessä puitesopimuksessa (2010) parlamentti vakuuttaa hoitavansa menettelynsä niin nopeasti kuin mahdollista, jotta komission puheenjohtaja voi harkita vakavasti parlamentin lausuntoa ennen uuden jäsenen nimittämistä.

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 8.-9.7.2019.

Eduskuntakäsittely

Ks. vuoden 2014 institutionaalisen siirtymävaiheen osalta E 83/2014 vp.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Komission jäsenten nimittäminen on EU:n toimielinten toimintaan liittyvä asia. Sillä ei ole välittömiä kansallisia budjettivaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komission puheenjohtaja päättää komission sisäisestä organisaatiosta ja voi jakaa vastuualueet uudelleen komission toimikauden aikana (SEU 17(6) artikla ja SEUT 248 artikla). Puheenjohtaja Juncker on osoittanut varapuheenjohtaja Ansipin tehtävät väliaikaisesti varapuheenjohtaja Maros Šefčovičille (Slovakia) sekä komissaari Cretun tehtävät väliaikaisesti komissaari Johannes Hahnille (Itävalta).

Asiakirjat

Kirjalliset menettelyt CM 3535/2019 ja CM 3537/2019
11038/2019 INST 202 (Ioan Mircea Pascun nimittäminen komission jäseneksi)
11039/2019 INST 203 (Kadri Simsonin nimittäminen komission jäseneksi)

Komission 2.7.2019 esittämän ehdotuksen osalta ks. COM(2019)325 final ja neuvoston asiakirja 10712/1/19 REV1 INST.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heidi Kaila/VNEUS, heidi.kaila@vnk.fi, 0295160313.
Heli Siivola/VNEUS, heli.siivola@vnk.fi, 0295160476.

EUTORI-tunnus

Litteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Euroopan komissio, Euroopan parlamentti, toimielinten väliset suhteet
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, SM, STM, TEM, TK, UM, VM, VNK, YM
